

LISTJE IN CVETJE.

Kdo vé:

7. Zakaj je velika noč včasih bolj zgodaj, včasih pozneje?
8. Zakaj se more jež v kroglu skrčiti?
9. Kaj je „palindrom“?

Odgovori na vprašanja v 2. listu.

4. Občno prirodoslovno pravilo je: »Gorkota razteza tele-a, mráz pa jih krčí« t. j. najmanjši delčki gredó vsled gorkote bolj narazen, v mrazu pa se bolj stisnejo — zblížajo drug drugemu. Od tod pride, da jednako veliki kosi gorkih teles so lažji nego mrzli iste velikosti in seveda iste vrste. Ako rahlo nasuješ v posodo moke ali žita do vrha, potlej pa dobro potreseš, nastane pri vrhu še precejšen prostor, da še lahko prisuješ. Vsakdo pa lahko sprevidi, da rahlo napolnjena posoda menj tehta, nego potreseno polna. Prav tako zrahlja gorkota notranjost teles, mráz pa zgosti; od tod razna teža. — Pri vodi pa je ta preznamenita izjema, da je pri 4°C najgostejša; ako jo razgreješ nad 4° ali pa če jo shladiš pod 4°, v obeh slučajih se razteza, postaja za jednako posodo (t. j. specifično) lažja. Led pa se nareja, kadar se voda shladi pod 0°, zato je lažji, nego voda, ter plava. Ko bi bilo obratno, pričelo bi zmrzovati na dnu vode in bi polagoma vse zamrznilo in končalo vse živali v vodi.

5. Voda se prišteva kakor zrak slabim prevodnikom gorkote. Segreje se silno počasi, ako se greje od zgoraj; tudi še ne dovolj hitro, ako se greje ob strani. Ako se pa najprej segrejejo deli vode na dnu posode, postanejo lažji kakor zgoraj in hitijo proti vrhu ter tako napravijo prostor drugim še mrzlim delom, ki se zdaj jednako segrejejo in zlajšajo ter zbežijo proti vrhu. Zato se prične v kratkem znano vrvenje, da kar »žvižga« in »poje«.

6. Beseda »Charada« se čita »šaráda« in pomeni one vrste zastavice ali uganke, v katerih se označi najprej pomen posameznih zlogov, potlej pa pomen cele besede, in iz teh dvojnih podatkov naj se reši ali ugane. Tako uganko li je zastavil današnji list; morda si jo že uganil!

Domorodna igra.

Iz trdega papirja si izrežite podolgasto čveterooglató tablico. Nanjo načrtajte tri vrste kvadratov, po pet v vsaki vrsti. Na drug papir načrtajte še jeden tak pravokotnik z nekoliko

manjšimi kvadrati. V te kvadrate si lepo zapišite ime presvetlega cesarja:

Franc Jožef Prvi.

Potem razrežite poslednji pravokotnik, da dobite vsako črko zase. Te črke pomešajte in jih porazdelite, kakor slučaj nanese, na posamezne kvadrate prvega pravokotnika; n. pr. tako-le:

a	c	o	e	n
f	i	F	v	J
ž	r	P	r	

Jeden kvadrat vam ostane prazen. Na ta prazni prostor premaknite katerikoli sosedno črko in na novo izpraznjen prostor zopet drugo — ne da bi katero privzdignili — tako dolgo, da jih spravite v sledeči red:

F	r	a	n	c
J	o	ž	e	f
P	r	v	i.	

Dr. S.

Charada.

(frizložna.)

Kolarja najprvo ti treba,
Da prvih dveh boš gospodar;
Razumno na tretjem kraljuje
Telesa ponosni vladar.

V preprosti pa hiši celota
Pogosto se moja vrti,
Nevesta jo kmečka izvestno
Med drugimi »v balo« dobi.

Cid Em Nafir.

„Vrtee“ izhaja 1. dné vsacega meseca in stoji s prilogo vred za vse leto 2 glđ. 60 kr., za pol leta 1 glđ 30 kr. — Uredništvo in upravníštvo sv. Petra cesta št. 76, v Ljubljani.

Izdajatelj, založnik in urednik **Ant. Kržič**. — Natisnila Katoliška Tiskarna v Ljubljani.